

Procomún digital y cultura libre ¿Hacia un cambio de época?

Published by [Interacció](#) [1] on 09/07/2015 - 09:05 | Last modification: 05/02/2026 - 14:08

[Institut de Govern i Polítiques Públiques](#) [2] (UAB) | [Icària](#) [3]

Fins no fa gaire internet i les TIC es consideraven eines i mitjans útils per millorar les polítiques públiques i el model productiu vigent. Ara, però, internet i les TIC no són només instruments, van més enllà ja que generen un altre espai regit per noves regles i noves relacions. Aquestes tecnologies han modificat els costos de l'acció col·lectiva, han afavorit el desenvolupament de lògiques organitzatives obertes i descentralitzades i han impulsat l'emergència d'un model productiu basat en la producció col·laborativa entre iguals. Són algunes de les tesis defensades per aquest llibre que analitza el fenomen de la cultura lliure i el procomú a Catalunya, la seva relació amb el moviment del 15M i les transformacions polítiques econòmiques que se'n deriven i que marquen un canvi d'època i un nou escenari on el procomú pren major centralitat com a model que trenca la dicotomia història entre Estat i mercat.

«[Procomún digital y cultura libre ¿Hacia un cambio de época?](#) [4]» de [Mayo Fuster Morell](#) [5], [Joan Subirats](#) [6], [Rubén Martínez](#) [7], entre d'altres autors, i prologat per l'advocat [Carlos Almeida](#) [8], investiga els impactes d'aquestes noves pràctiques d'accés i distribució de recursos culturals i de creació col·laborativa de continguts en la manera de fer política i en el funcionament de les administracions públiques. L'obra analitza també els impactes i implicacions econòmiques d'aquestes pràctiques que han aconseguit desencadenar una forta crisi en les diverses indústries basades en la propietat intel·lectual.

El primer apartat del llibre fa una contextualització històrica del moviment de cultura lliure, els seus orígens en la cultura hacker i en els moviments contraculturals de les dècades dels seixanta i setanta als Estats Units, l'aparició de les primeres comunitats de creació en línia i projectes de programari lliure a la dècada dels noranta, l'eclosió, amb el canvi de mil·lenni, de la idea de domini públic intel·lectual i de cultura lliure amb la invenció de les llicències Creative Commons, la popularització dels blogs, xats i wikis i l'arquitectura peer-to-peer d'intercanvi d'informació i productes culturals, i l'explosió, a partir de 2006, de la web 2.0 comercial. A continuació, els autors defineixen el concepte de cultura lliure, analitzen les condicions que determinen que una obra és lliure i reflexionen sobre el moviment cultura lliure (MCL) com moviment social.

En el segon apartat s'hi analitza el cas català i es presenta una dimensió quantitativa del pes de la cultura lliure a Catalunya en el conjunt de l'Estat espanyol; es fa un mapa per sectors de les àrees vinculades a la cultura lliure a Catalunya (sector legal, hackers, software lliure, periodisme, sector editorial, redacció/creació col·laborativa en línia, sector educatiu, campanyes i ciberactivisme, sector cultural, filesharing o compartició d'arxius, política institucional, emprenedoria econòmica, promoció del marc Commons, exclusió social i TIC); es descriu la configuració de la lògica de relacions i comunicacions del MCL a Catalunya (policy network), i s'expliquen les estratègies polítiques i d'incidència en la manera de fer política (policy making) del MCL a Catalunya.

Els següents apartats del llibre analitzen les implicacions polítiques i econòmiques del MCL a Catalunya. En aquest sentit s'hi estudia la relació entre el MCL i el 15M i en quina mesura el primer influeix en la configuració del segon, així com les continuïtats i discontinuïtats d'aquests dos moviments. Es fa també un repàs a les

controvèrsies que van acompanyar a la Llei Sinde i la seva evolució cap a l'actual Llei de Propietat Intel·lectual i, per acabar, es presenta una investigació sobre la sostenibilitat de la cultura lliure a Catalunya i els seus models emergents, basada en l'anàlisi de 45 experiències i casos concrets del que anomenen Comunitats de Creació Online (CCO).

El contingut del llibre es nodreix de dues investigacions: '[Internet no es un martillo. Modelos emergentes de policy-making](#) [9]' finançada per l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, i '[Modelos emergentes de sostenibilidad de procomunes audiovisuales](#) [10]' finançada pel Consell Audiovisual de Catalunya. Tant les investigacions com aquest llibre s'han portat a terme en el marc del IGOPnet.cc, un grup d'investigació emergent sobre internet, política i procomuns de l'Institut de Govern i Polítiques Públiques de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Podeu consultar aquest llibre al [Centre d'Informació i Documentació](#) [11]

[Inicia sessió](#) [12] o [registra't](#) [13] per enviar comentaris

Tags: governança cultural

Tags: cultura digital

Tags: economia de la cultura

Tags: participació cultural

- [14]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/CIDOC/blogs/2015/procomun-digital-cultura-libre>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://igop.uab.cat/>

[3] <http://www.icariaeditorial.com/>

[4] <http://cercles.vtlseurope.com/lib/item?id=chamo:11482&theme=CERC>

[5] <http://www.onlinecreation.info/>

[6] <http://uab.academia.edu/joansubirats>

[7] <http://interaccio.diba.cat/members/martinezmorenor>

[8] <http://www.bufetalmeida.com/124/carlos-sanchez-almeida.html>

[9] http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/cidoc_jsubirats_martell.pdf

[10] http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/cidoc_82.pdf

[11] <http://www.diba.cat/web/cerc/cidoc>

[12] <http://interaccio.diba.cat/>

[13] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>

[14] <https://interaccio.diba.cat/node/5890>